

Warszawa, 18 kwietnia 2019 r.

**PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI**

DRR.WAR.7128.1.2018.BPe

DECYZJA

Na podstawie art. 5 ust. 1 w zw. z art. 156 ust. 11 Rozporządzenia Komisji (UE) 2017/1485 z dnia 2 sierpnia 2017 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące pracy systemu przesyłowego energii elektrycznej (Dz. Urz. UE L 220 z 25.08.2017, s. 1), dalej jako: „rozporządzenie SO GL”, w zw. z art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 z późn. zm.)

po rozpatrzeniu wniosku

Polskich Sieci Elektroenergetycznych Spółka Akcyjna z siedzibą w Konstancinie Jeziornej, zawartym w piśmie z dnia 14 marca 2018 r. (znak: DP-PR-WK.7113.1.2017.11) o zatwierdzenie propozycji dotyczącej założeń i metody analizy kosztów i korzyści zgodnie z art. 156 ust. 11 rozporządzenia SO GL, określonej w dokumencie zatytułowanym: „Propozycja wszystkich OSP obszaru synchronicznego Europy kontynentalnej i nordyckiego obszaru synchronicznego w sprawie założeń i metody analizy kosztów i korzyści zgodnie z art. 156 ust. 11 rozporządzenia Komisji (UE) 2017/1485 z dnia 2 sierpnia 2017 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące pracy systemu przesyłowego energii elektrycznej” (tłumaczenie na język polski), w oryginalnym brzmieniu: „All Continental Europe and Nordic TSOs' proposal for assumptions and a Cost Benefit Analysis methodology in accordance with Article 156(11) of the Commission Regulation (EU) 2017/1485 of 2 August establishing a guideline on electricity transmission system operation”, uzupełnionego pismem z dnia 18 czerwca 2018 r. (znak: DP-PR-WK.7113.1.2017.15)

postanawiam

zatwierdzić propozycję dotyczącą założeń i metody analizy kosztów i korzyści zgodnie z art. 156 ust. 11 rozporządzenia SO GL, określonej w dokumencie zatytułowanym: „Propozycja wszystkich OSP obszaru synchronicznego Europy kontynentalnej i nordyckiego obszaru synchronicznego w sprawie założeń i metody analizy kosztów i korzyści zgodnie z art. 156 ust. 11 rozporządzenia Komisji (UE) 2017/1485 z dnia 2 sierpnia 2017 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące pracy systemu przesyłowego energii elektrycznej”, stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 14 marca 2018 r. (DP-PR-WK.7113.1.2017.11) operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego Polskie Sieci Elektroenergetyczne Spółka Akcyjna z siedzibą w Konstancinie Jeziornej (dalej: „PSE S.A.”), wystąpił z wnioskiem do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: „Prezes URE”) o zatwierdzenie propozycji dotyczącej założeń i metody analizy kosztów i korzyści zgodnie z art. 156 ust. 11 rozporządzenia SO GL, określonej w dokumencie zatytułowanym: „All Continental Europe and Nordic TSOs' proposal for assumptions and a Cost Benefit Analysis methodology in accordance with Article 156(11) of the Commission Regulation (EU) 2017/1485 of 2 August establishing a guideline on electricity transmission system operation”, (dalej jako: „propozycja CBA”). Wniosek ten został uzupełniony pismem z dnia 18 czerwca 2018 r. (znak: DP-PR-WK.7113.1.2017.15) zawierającym tłumaczenie przysięgłe na język polski powyższego dokumentu. Tytuł przetłumaczonego dokumentu: „Propozycja wszystkich OSP obszaru synchronicznego Europy kontynentalnej i nordyckiego obszaru synchronicznego w sprawie założeń i metody analizy kosztów i korzyści zgodnie z art. 156 ust. 11 rozporządzenia Komisji (UE) 2017/1485 z dnia 2 sierpnia 2017 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące pracy systemu przesyłowego energii elektrycznej”.

Zgodnie z art. 7 rozporządzenia SO GL, 30 lipca 2018 r., organy regulacyjne zgodziły się na wystosowanie wezwania do zmiany propozycji przedstawionej przez operatorów systemów przesyłowych (dalej: „OSP”). Pismem z dnia 14 sierpnia 2018 r. Prezes URE wezwał PSE S.A. do zmiany przedmiotowej propozycji w następującym zakresie:

- poprawy art. 9 tak, aby uwzględniał fakt, że po każdej zmianie założeń nowa propozycja CBA musi zostać przedłożona;
- rozwinięcia kwestii opisu dotychczasowych doświadczeń z LER¹;
- oceny wpływu na integrację europejskiego rynku w przypadku różnych okresów dostaw dla nordyckiego obszaru synchronicznego oraz obszaru synchronicznego Europy kontynentalnej zgodnie z wynikami CBA;
- uwzględnienia listy OSP przedkładających propozycję CBA;
- poprawy art. 1 poprzez dodanie odesłania do art. 4 ust. 2 lit. c rozporządzenia SO GL;
- poprawy definicji LER w art. 2 poprzez uszczegółowienie różnych technologii; alternatywnie szczegóły te mogą zostać uwzględnione w dokumencie wyjaśniającym;
- określenia długości długiego okresu pracy systemu w art. 4 ust. 5;
- określenia ram czasowych dla odpowiednich końcowych cen energii w art. 5 ust. 2
- określenia planów odnośnie LER instalowanych w przyszłości;
- wyjaśnienia wpływu rocznego przeglądu czynnika K na propozycję CBA oraz dlaczego wyjaśnienie dlaczego zaniedbywane są transgraniczne procesy LFC²;
- poprawienia błędów w pisowni;
- usunięcia art. 11;

¹ Zgodnie z art. 2 ust. 2 lit. a) propozycji CBA, LER oznacza jednostki lub grupy zapewniające rezerwy utrzymania częstotliwości (FCR) z ograniczonymi magazynami energii

² LFC – regulacja mocy i częstotliwości (ang. *load – frequency control*)

- wyjaśnienia związku, jaki zachodzi pomiędzy propozycją CBA oraz zapisami dotyczącymi wymagań FCR³ w porozumieniu obszarów synchronicznych;
- przeprowadzenia symulacji na podstawie dwóch scenariuszy, jednego z deterministycznymi odchyłkami częstotliwości przyjętymi w pełni oraz drugiego, gdzie częściowo są odfiltrowane.

Pismem z dnia 15 października 2018 r., PSE S.A. zwróciły się z prośbą do Prezesa URE o wydłużenie terminu na przedłożenie poprawionej propozycji CBA do dnia 26 listopada 2018 r. Prezes URE pismem z dnia 26 października przedłużył termin na złożenie przedmiotowej propozycji do dnia 25 listopada 2018 r.

Pismem z dnia 23 listopada 2018 r. PSE S.A. przekazały Prezesowi URE jednolity dokument uwzględniający uwagi i komentarze zawarte w wezwaniu z dnia 14 sierpnia 2018 r. Ponadto, pismem z dnia 19 stycznia 2019 r. PSE S.A. uzupełniły pismo z dnia 23 listopada przesyłając tłumaczenie na język polski przedmiotowej propozycji.

Zgodnie z art. 11 rozporządzenia SO GL, propozycja CBA była konsultowana przez OSP nordyckiego obszaru synchronicznego oraz obszaru synchronicznego Europy kontynentalnej poprzez ENTSO-E w okresie od 10 stycznia 2018 do 18 lutego 2018 r. Ostatni organ regulacyjny otrzymał przedmiotową propozycję 18 kwietnia 2018 r.

Organy regulacyjne przeprowadziły konsultacje oraz ściśle współpracowały i koordynowały je w celu osiągnięcia porozumienia, zgodnie z którym zatwierdzają zmienioną propozycję CBA przedstawioną przez operatorów systemów przesyłowych nordyckiego obszaru synchronicznego oraz obszaru synchronicznego Europy kontynentalnej zgodnie z art. 156 ust. 11 rozporządzenia SO GL.

Propozycja CBA zawiera proponowane ramy czasowe potrzebne dla implementacji, a także opis spodziewanego jej wpływu na cele wyznaczone przez rozporządzenie SO GL, zgodnie z art. 6 ust. 6 tego rozporządzenia.

Propozycja CBA zmierza do określenia minimalnego okresu dostawy w przypadku stanu alarmowego dla produkcji jednostek FCR z LER.

Propozycja CBA zawiera różne kombinacje udziału LER (w zakresie 10% - 100%, z 10% dyskretyzacją) oraz okres dostarczenia (15 minut, 20 minut, 25 minut i 30 minut), które są testowane i najlepsze rozwiązanie jest wybierane poprzez oszacowanie całkowitego kosztu FCR oraz dopuszczalności każdej z kombinacji w odniesieniu do najbardziej odpowiednich danych historycznych w oparciu o ich częstotliwość.

Koszt FCR jest wyznaczany poprzez model symulacji probabilistycznej oparty o tzw. podejście Monte Carlo, z trzema różnymi danymi:

- a) deterministycznymi odchyłkami częstotliwości;
- b) długotrwałymi odchyłkami częstotliwości;
- c) wyłączeniami.

³ frequency containment reserves (ang.) - „rezerwy utrzymania częstotliwości” („FCR”) oznaczają rezerwy mocy czynnej dostępne w celu utrzymania częstotliwości systemu po wystąpieniu niezbalansowania

Wszelkie dostępne informacje dotyczące zależności pomiędzy w/w danymi są brane pod uwagę celem uniknięcia tzw. fenomenu podwójnego liczenia.

Ponadto, propozycja CBA zakłada, że dla deterministycznych odchyłek częstotliwości są testowane dwa różne scenariusze: jeden biorący pod uwagę wszystkie te odchyłki oraz drugi uwzględniający te odchyłki częściowo odfiltrowane tak, aby zasymulować środek łągodzący, który będzie wprowadzony zgodnie z art. 138 rozporządzenia SO GL.

Koszt FCR jest obliczany przy wykorzystaniu doświadczeń rynkowych dla jednostek innych niż LER FCR, co najmniej na podstawie krańcowej ceny energii i krańcowego kosztu produkcji; w przypadku istniejącego LER brane pod uwagę są OPEX i koszty alternatywne, natomiast w przypadku nowych LER (nowe inwestycje) uwzględnia się również koszty inwestycyjne, jeżeli są one wyraźnie powiązane z zakwalifikowaniem się (*nowego LER*) do roli dostawcy FCR.

Dopuszczalność najistotniejszych zdarzeń dotyczących częstotliwości (*w przypadku LER*) ocenia się za pomocą dedykowanego procesu, testując system za pomocą LER z tym samym trendem częstotliwości, co w rozpatrywanych zdarzeniach. Celem jest ocena, czy obecność LER byłaby trwała, czy też spowodowałaby gorsze warunki. W szczególności brane są pod uwagę wyłączenia we Włoszech z 28 września 2003 r. oraz europejskie wyłączenie z 4 listopada 2006 r.

Termin dostawy zaproponowano na 12 miesięcy po zatwierdzeniu propozycji CBA: wybrany okres będzie miał na celu zminimalizowanie kosztów FCR, bez narażania bezpieczeństwa systemu.

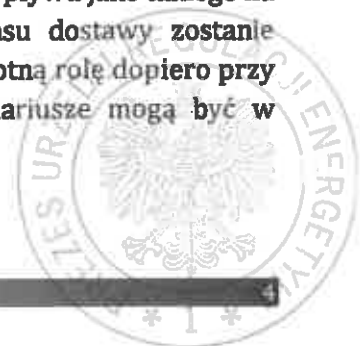
Pomimo uwzględnienia uwag i komentarzy przez PSE S.A. zawartych w wezwaniu Prezesa URE z dnia 14 sierpnia 2018 r., pozostało kilka kwestii, na które Prezes URE chciałby zwrócić uwagę i które powinny zostać rozwiązane w przyszłości:

1. Definicja LER

Zgodnie z art. 2 ust. 2 lit. a) propozycji CBA: *„Uznaje się, że jednostki lub grupy zapewniające FCR posiadają ograniczone magazyny energii w przypadku, gdyby pełna aktywacja FCR dla przedziału czasowego zakontraktowanego przez OSP mogła, nawet w przypadku aktywnego zarządzania magazynami energii, prowadzić do ograniczenia ich zdolności do zapewniania pełnej aktywacji FCR wskutek wyczerpania ich magazynu(ów) energii, z uwzględnieniem magazynu(ów) energii rzeczywiście dostępnego(ych) na początku tego przedziału czasowego.”* LER jest zatem identyfikowany nie tylko na podstawie technicznych danych strukturalnych (moc i rozmiar magazynu), ale także na podstawie zaplanowanych danych (jako zobowiązania umowne w ramach funkcjonowania jako dostawcy FCR i dostawy energii oraz poziomu magazynu): w ten sposób ilość LER obecnego w układzie może zmieniać się z dnia na dzień, na podstawie efektywnego poziomu magazynu.

Prezes URE nie sprzeciwia się takiemu brzmieniu przedmiotowej definicji, aczkolwiek należy mieć na uwadze poniższe kwestie.

Przede wszystkim definicja LER zawarta w propozycji CBA nie może być uznana za ostateczną. Organy regulacyjne wnioskowały o włączenie takiej definicji do metody jedynie w celu poprawy czytelności wniosku. Organy regulacyjne rozumieją, że definicja LER nie ma wpływu jako takiego na propozycję CBA, ponieważ cała możliwa kombinacja udziału LER i czasu dostawy zostanie zasymulowana niezależnie od definicji LER. Definicja ta będzie odgrywać istotną rolę dopiero przy ocenie wyników CBA: zgodnie z określoną definicją LER, niektóre scenariusze mogą być w

rzeczywistości wykluczone, ponieważ nie będą spójne z rzeczywistym działaniem systemu elektroenergetycznego (na przykład zgodnie z zaproponowaną, w zmienionej propozycji CBA, definicją LER przewiduje się, że udział w LER wzrośnie, ponieważ jednostki o dużych magazynach można uznać za LER w przypadku niskiego poziomu początkowego magazynu, co będzie skutkowało tym, że scenariusze z niskim udziałem LER prawdopodobnie nie będą spójne). Ponadto definicja LER staje się istotna również w przypadku, gdy wymagane byłyby dodatkowe właściwości FCR w porozumieniu obszaru synchronicznego. Dlatego też w ocenie Prezesa URE, OSP powinny w dalszym ciągu prowadzić dyskusje na temat definicji LER i przedstawić ostateczną propozycję wraz z wynikami analizy kosztów i korzyści oraz propozycją terminu dostawy zgodnie z art. 156 ust. 11 rozporządzenia SO GL lub wraz z przedłożeniem dodatkowych właściwości FCR na podstawie art. 118 ust. 1 lit. b) rozporządzenia SO GL, w zależności od kolejności przedłożenia wniosku.

W ocenie Prezesa URE istotnym jest, aby definicja LER była spójna we wszystkich metodach opracowanych zgodnie z postanowieniami rozporządzenia SO GL. LER należy zdefiniować w taki sam sposób w propozycji CBA (zarówno w metodzie, jak i w wynikach mających na celu ustalenie czasu dostawy) oraz w dodatkowych właściwościach FCR, jeżeli przewidziano to w porozumieniu obszaru synchronicznego zgodnie z art. 118 rozporządzenia SO GL. W tym kontekście zapis w art. 8 ust. 2 propozycji CBA, który stanowi, że *„aktualizacji analizy kosztów i korzyści dokonuje się również w następstwie zmian założeń wskutek dodatkowych wymagań wynikających z art. 118 SO GL”* tworzy w istocie związek pomiędzy propozycjami z art. 118 (ze szczególnym odniesieniem do dodatkowych właściwości FCR) i założeniami propozycji CBA, co wprowadza pewien poziom spójności. Niemniej jednak, jeżeli definicja LER zmieni się z powodu dyskusji mającej na celu ustalenie dodatkowych właściwości FCR, propozycja CBA winna zostać złożona po raz kolejny. Propozycja CBA, uwzględniająca nową definicję LER zostanie poddana odpowiedniej ocenie (w *nowym postępowaniu*).

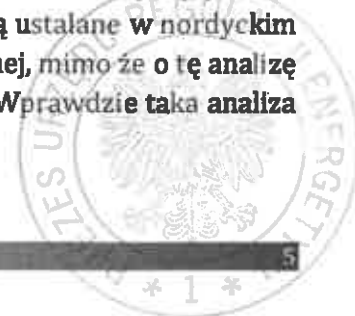
2. Krzywa kosztów LER

Zgodnie z definicją LER, również niektóre jednostki z dużymi magazynami można uznać za LER, jeżeli poziom magazynu nie jest wystarczający do wypełnienia zobowiązań umownych, niemniej koszt takich jednostek nie wydaje się być brany pod uwagę przy budowaniu krzywej kosztów LER (w wyjaśnieniach przesłanych w styczniu OSP wymieniali wyłącznie urządzenia chemiczne). Prezes URE uważa, że jednostki te można uznać za LER jedynie w odosobnionych sytuacjach i że uwzględnienie ich wkładu w krzywej kosztów LER nie będzie miało znaczenia, niemniej jednak wszelkie dodatkowe wyjaśnienia byłyby przydatne. W związku z tym, OSP jest proszone o podanie bardziej szczegółowych informacji przy składaniu wyników analizy CBA.

W art. 5 ust. 2 propozycji CBA OSP twierdzą, że zdolność zainstalowanego w przyszłości LER uwzględnionego przy budowaniu krzywej kosztowej LER jest związana z symulacją LER przeprowadzaną w każdym przebiegu. Organy regulacyjne uznają to wyjaśnienie za całkowicie nierealne: operatorzy systemów przesyłowych są proszeni o dalsze wyjaśnienia przy składaniu wyników analizy CBA, podkreślając dokładną liczbę przyszłych zainstalowanych LER rozpatrywanych w każdym badaniu i związaną z tym krzywą kosztów.

3. Wpływ na integrację rynku europejskiego

Operatorzy działający między systemami przesyłowymi nie przedstawili jeszcze analizy wpływu na integrację rynku europejskiego w przypadku, gdy różne okresy dostawy są ustalane w nordyckim obszarze synchronicznym i obszarze synchronicznym Europy kontynentalnej, mimo że o tę analizę wnioskowały organy regulacyjne tak w opinii roboczej, jak i w wezwaniu. Wprowadź taką analizę

nie wpływa bezpośrednio na analizę kosztów i korzyści, ale konieczne będzie dokonanie oceny terminów dostawy, które zostaną zaproponowane na podstawie wyników analizy CBA. Z tego względu, OSP winny przesłać analizy wpływu najpóźniej wraz z wynikami analizy CBA.

4. Dopuszczalność wobec najbardziej krytycznych zdarzeń częstotliwościowych

Prezes URE rozumie, że połączenie udziału LER i czasu dostawy jest nie do przyjęcia, jeśli pogarsza ono bezpieczeństwo systemu, tj. jeśli system z taką kombinacją wykazuje wyniki gorsze niż te, które zaistniały podczas rozpatrywanych zdarzeń o krytycznej częstotliwości. Mimo to kryteria oceny takich wyników nie są podane: OSP są proszeni o sprecyzowanie takich kryteriów i przesłanie ich wraz z wynikami analizy CBA.

5. Termin dostawy

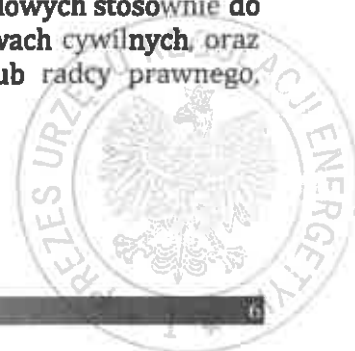
W art. 9 ust. 6 propozycji CBA operatorzy systemów przesyłowych obliczają zawartość energii istotną dla wyczerpania LER, pomijając czas aktywacji stanu alarmowego: „jeśli ciągle przekroczenie standardowego zakresu częstotliwości obejmuje aktywację stanu alarmowego, wówczas energię aktywowaną i energię pozostałą w magazynie wyznacza się od pierwszego przekroczenia limitów standardowego zakresu częstotliwości”. Tak więc, gdy odchylenie stanu ustalonego przekracza granice normalnego stanu, zawartość energii LER jest zużywana nawet wtedy, gdy stan alarmowy nie został jeszcze uruchomiony (ponieważ czas aktywacji stanu alarmu nie wygaś).

Podkreślić należy, że art. 156 rozporządzenia SO GL wymaga, aby LER zapewniała FCR na czas dostawy od momentu aktywacji stanu alarmowego i podczas stanu alarmowego. Przedkładając wyniki CBA, OSP są zatem proszeni o opracowanie wyników i ustalenie terminu dostawy w pełni zgodnego z postanowieniami rozporządzenia SO GL.

Mając powyższe na względzie należało orzec jak w sentencji.

POUCZENIE

1. Od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK), za moim pośrednictwem, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia (art. 30 ust. 2 i 3 ustawy – Prawo energetyczne w związku z art. 479⁴⁶ pkt 1 i nast. Kodeksu postępowania cywilnego – j. t. Dz. U. z 2018 r. poz. 155 ze zm.). Odwołanie należy przesłać na adres Urzędu Regulacji Energetyki, Al. Jerozolimskie 181, 02-222 Warszawa.
2. Odwołanie od decyzji powinno czynić zadość wymaganiom przepisany dla pisma procesowego oraz zawierać oznaczenie zaskarżonej decyzji i wartości przedmiotu sporu, przytoczenie zarzutów, zwięzłe ich uzasadnienie, wskazanie dowodów, a także zawierać wnioski o uchylenie albo zmianę decyzji w całości lub części (art. 479⁴⁹ Kodeksu postępowania cywilnego).
3. Odwołanie od decyzji Prezesa URE podlega opłacie stałej w kwocie 100 złotych (art. 32 ust. 3 w związku z art. 3 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – Dz. U. z 2018 r. poz. 300 ze zm.). Opłatę uiszcza się na konto bankowe Sądu Okręgowego w Warszawie XVII Wydziału Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Strona może ubiegać się o zwolnienie od kosztów sądowych stosownie do przepisów art. 101 i następne ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, oraz o przyznanie pomocy prawnej poprzez ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, stosownie do przepisu art. 117 Kodeksu postępowania cywilnego.

4. W trakcie trwania biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania do SOKiK wobec Prezesa URE (art. 127a § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego). Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez stronę, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art. 127a § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego).
5. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania (art. 130 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego).

Załącznik nr 1: Propozycja wszystkich OSP obszaru synchronicznego Europy kontynentalnej i nordyckiego obszaru synchronicznego w sprawie założeń i metody analizy kosztów i korzyści zgodnie z art. 156 ust. 11 rozporządzenia Komisji (UE) 2017/1485 z dnia 2 sierpnia 2017 r. ustanawiającego wytyczne dotyczące pracy systemu przesyłowego energii elektrycznej

Z upoważnienia

Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

DIREKTOR

Małgorzata Kozak

Otrzymują:

1. Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.
ul. Warszawska 165
05-520 Konstancin-Jeziorna
2. a/a

